A. 1835. № 104.

# ARNHEMSCHE COURANT.

Zaturdag den 29 Augustus.

## NOTIFICATIE.

De STAATSRAAD, GOUVERNEUR DER PROVINCIE GELDERLAND,

Brengt bij dezen ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat het gedeelte van den grooten weg van de 1ste klasse No. 6 langs de Wageningensche *Neude* tot aan de *Grebbe*, nog gedurende den tijd van 6 dagen, van af Maandag den 31sten Augustus aanstaande, zal gesloten wezen, en dat, gedurende dien tijd, de passage, vice versa, langs den Grebbendijk moet worden genomen.

*Arnhem*, den 28sten Augustus 1835.

De Staatsraad, Gouverneur voornoemd,

VAN HEECKEREN VAN KELL.

---

### FRANKFORT, den 25sten Augustus.

Volgens berigten van de Italiaansche grenzen, heeft de Koningin Regentes van Spanje in Italie eene plaats uitgekozen, waarheen zij de wijk zal nemen, ingeval zij door de gebeurtenissen in Spanje genoodzaakt mogt worden om dit land te verlaten. Te dien einde heeft zij daar, naar men verzekert, reeds vaste goederen aangekocht, en zal zij er nog meer laten aankoopen. Men noemt onderscheidene groote landgoederen in het zuiden van Italie. Verder beweert men, dat er iemand door haar zal afgezonden worden, om het aangekochte in oogenschouw te nemen en het kasteel uit te zoeken, dat door H. M. zou kunnen betrokken worden.

— De tijdingen uit Italie maken wijders bij voorduring gewag van de ontsteltenis, welke de aannadering en verschijning der cholera aldaar veroorzaakt. Koning *Karel Albert* van Sardinie schijnt geen van de minst beangsten te wezen. Immers meldt men, dat hij naar eene van zijne zomer-residentien de wijk heeft genomen, en zijn kasteel van een drievoudig kordon is omringd. Alleen bijzonder [illegible] er doorgelaten worden. De bevelen, zegt men, zijn zoo scherp, dat zelfs honden, die de [illegible] passeren, doodgeschoten worden.

— Uit Weenen wordt gemeld, dat men er voortgaat, den Turkschen gezant allerlei beleefdheden te bewijzen. — Den 16den heeft hij met zijn gevolg gegeten bij den prelaat van Klooster Neuburg, eenen der primaten van Oostenrijk, en wel op het paleis van dit heerlijk klooster te Klooster Neuburg. Men kan wel denken, dat de aankomst dezer Ottomannen het gansche stadje in geen geringe beweeging bragt. Zij, van hunnen kant, toonden bij deze gelegenheid, even als reeds vroeger, dat zij het met het wijnverbod van hunnen profeet niet zeer naauw nemen. Zij dronken als Duitschers. — Wie zou voor weinige jaren ook maar aan de mogelijkheid gedacht hebben, dat belijders van den Islam zoo met prinsen van de Roomsche kerk de tafelvreugde genieten zouden! De katholijke geestelijkheid in Oostenrijk heeft intusschen over 't algemeen den roem, dat zij een voorbeeld van verdraagzaamheid is. Nimmer geeft zij, ofschoon de heerschende kerk uitmakende, aanleiding tot botsingen met geestelijken van andere geloofsbelijdenissen.

— Een berigt uit Pruissen, betrekkelijk de maatregelen, welke in Frankrijk, na de gebeurtenissen van 28 Julij, aan de wetgevende kamers voorgedragen zijn, zal aan de Fransche oppositie-bladen gewis stof tot menige scherpe aanmerking opleveren. Daarbij wordt toch niet alleen *Lodewijk Philippus* geprezen over de wijze, waarop hij, blijkens die voorgedragen maatregelen, de bedoelde gebeurtenis heeft weten *te baat nemen*; maar daarenboven het volgende gezegd: « Niemand ontveinst, dat thans het luisterrijkste tijdstip van den Koning der Franschen daar is, welks verheerlijking of verduistering nu van het besluit der wetgevende kamers afhangt, dat, namelijk, — en waarom zouden wij het niet luid te kennen geven, — aan de Julij-revolutie gelegenheid gegeven is, om zich met de monarchale beginselen, de eenigst mogelijke en heilaanbrengende in onze maatschappelijke orde, te verzoenen. Waarlijk het is de moeite wel waardig, om eenige ijdele offers te brengen, om van eenigeestlige wind-macht, die bij dezen of genen mag heerschen, afstand te doen, *ten einde voor Frankrijk de deur te openen voor de grootste en krachtigste alliantie, voor de omhelzing van de staatkunde van het overige vaste land van Europa.* » — Wat zullen er de Engelsche dagbladen ook niet van zeggen?

— Een reiziger uit *Polen* meldt het volgende in een der Duitsche dagbladen: « Bijzonder belangrijk was het mij, den indruk waar te nemen, welken de tijding van den Parijschen moorddadigen aanslag aldaar maakte. In groote gezelschappen liet men zich minder uit, en men kon slechts op de gezigten lezen, wat deze of gene van de zaak dacht. In bijzondere kringen daarentegen vond de ondaad, daar men ze als van de republikeinen uitgaande beschouwde, in zoo verre bijval, dat men er zich tamelijk vrij over uitte, wat, ingeval de Koning en de Prinsen waren gedood geworden, in Frankrijk voor eenen regeringsvorm zou gekomen zijn, en welken invloed hij eindelijk (daar een algemeene oorlog wel onvermijdelijk zou geweest zijn) ook voor Polen zou gehad hebben. Bij deze gelegenheid bleek het weder regt duidelijk, hoe sterk de neiging der Polen naar de Franschen is. »

— Over den toestand van den pacha van Scutari behelst de *Gazzetta di Zara* het volgende: « Den 16den Julij grepen de rebellen de troepen aan, welke van Teranna, Dibra en Tettova *Haffi* pacha ter hulp gekomen waren. Zoodra deze daarvan berigt kreeg, overviel hij de insurgenten van Casana, terwijl zij nog in diepen slaap waren, liet er verscheiden het hoofd afsnijden, joeg de overigen op de vlugt, en maakte veel vee buit. Sedert wordt hij niet meer zoo streng geblokeerd, en kan zich levenmiddelen verschaffen. »

— Dr. *Offerdinger* uit Tubingen geeft berigt, dat hij met eene teleskoop de Halleysche komeet in den nacht van den 13den op den 14den dezer in het sterrenbeeld van den Stier het eerst, en in den nacht van den 17den op den 18den nader waargenomen heeft, maar nog tamelijk klein en duister. De Halleysche komeet, zegt hij, nadert de zon tot op 12,197,000 mijlen (den 7den Nov.) en de aarde op 4,817,300 (den 6den October). Thans is hij nog 34,000,000 mijlen van de zon, en 38,000,000 mijlen van de aarde verwijderd. In de eerstvolgende dagen is hij steeds na middernacht aan den Oostelijken hemel waar te nemen; maar in de laatste van September zal hij den geheelen nacht door aan den hemel in de voeten van [illegible] te zien wezen. (Te Rome heeft men de komeet reeds den 6den Augustus gezien.)

De justitieraad *Kunowski* te Berlijn heeft met een teleskoop, van zes voet, de komeet ook den 21sten en 22sten Augustus des nachts waargenomen. Dezelve geleek nog niet meer dan een zeer ligte nevelvlek.

### BERLIJN, den 23sten Augustus.

Volgens berigten uit Kalisch, is Z. M. de Keizer van Rusland den 19den aldaar in gewenschten welstand aangekomen.

Bij Kapsdorf, in Silezie, is een legerkamp voor Pruisische troepen opgerigt, waarin thans 25,000 man verzameld zijn, terwijl zich bij het dorp Koischwitz nog een tweede legerkamp bevindt, dat misschien even sterk zal zijn.

— De heer *Hufeland* geeft in de staats-courant berigt, dat het plan van geschikte lijkhuizen voor Berlijn waarschijnlijk spoedig tot stand zal komen. Hij besluit dit berigt aldus: « Ik hoop alzoo met vertrouwen, deze *laatste liefdedienst*, welker volvoering mij reeds voor 50 jaren te Weimar gelukte, ook nog voor mijn einde hier te Berlijn verwezenlijkt te zien. — Zekerlijk levert eene groote stad meer middelen, maar ook meer zwarigheden op; doch ook deze zullen te overwinnen zijn, als men slechts vasthoudt aan het hoofddenkbeeld, dat deze inrigting een *verzekeringsmiddel* tegen het *levendigbegraven*, en eene *bewaarplaats* der *lijken* tot aan de begrafenis zijn zal. Het laatste is eene hoogst dringende behoefte voor den minvermogenden stand, die dikwijls genoodzaakt is, de lijken in eene enge ruimte verscheidene dagen lang bij zich te houden. »

### PARYS, den 25sten Augustus.

Weinig tijds voor den aanvang der zitting van de Kamer der afgevaardigden van heden, is de president, de heer *Dupin*, ongesteld worden. Zijne ongesteldheid schijnt echter van geenen ergen aard te wezen.

— Een man van ongeveer veertig jaar, die 11,500 franken in bankbiljetten bij zich had, heeft zich eergisteren van het leven beroofd, door voor het rad van eene zware meelkar, die door de St. Denisstraat kwam, neder te vallen. Hij zeide een oogenblik te wachten, en toen hij nederviel, riep hij uit: « daar, op dat rijtuig wacht ik! »

— De kamer der afgevaardigden heeft de algemeene beraadslaging over de wet ter beteugeling van de drukpers heden gesloten.

De president van den raad van ministers, de heer *de Broglie*, heeft deze wet in 't algemeen in eene merkwaardige redevoering verdedigd, en niet onduidelijk te verstaan gegeven, dat, als dezelve niet aangenomen wierd, de tegenwoordige ministers hunne posten zouden moeten nederleggen, en aan anderen overlaten om de orde te handhaven te midden van de dagelijksche verguizingen van den persoon des Konings in geschriften en spotprenten, en de ondermijning van de grondvesten der regering, waaraan een aantal dagbladen dag aan dag arbeiden. « Wat aangaat de prenten en tooneelvertooningen, zeide de minister, daaromtrent zal ik alleen dit aanmerken:» Frankrijk is een geciviliseerd land, de Fransche natie is eene beschaafde natie; zij bekleedt sints twee eeuwen den eersten rang in Europa wegens de bevalligheid van hare gewoonten, wegens de kieschheid van haren smaak, wegens hare wellevendheid. Zij was er trotsch, zij was er ijdel op. Men moet bekennen, dat de Voorzienigheid sints drie jaren die ijdelheid duchtig gestraft heeft. — Ik vraag u, wat moet de vreemdeling denken, die voor het eerst in de hoofdstad komt, of er na verloop van tien jaren wederkomt; wat moet hij denken, als hij op de prachtigste openbare plaatsen, op uwe fraaiste wandelingen, daar waar de gedenkteekenen der kunsten en de schatten der nijverheid opgestapeld zijn, zijne oogen moet ter neder slaan, om de walgelijkste, de onzedelijkste, de vuilste dingen niet uitgestald te zien, waarvan de beleedigende personaliteiten niet het erste, maar het minste schandaal uitmaken? — En ons tooneel, mijne heeren! het maakte de roem van Frankrijk uit; door ons tooneel is de Fransche taal algemeen in Europa geworden, de gezelschaps taal, de taal der fraaije kunsten, de taal der betrekkingen tusschen onderscheidene volken. En wat is thans het tooneel in Frankrijk! Wie durft er naar eenen schouwburg gaan, als hij het stuk niet dan bij naam kent? Ons tooneel is niet alleen het levend beeld geworden van de afdwaling, van de onzinnigheid, waartoe de menschelijke geest vervallen kan, als hij zonder eenigen breidel gelaten wordt; maar het is ook nog eene school van ontucht, van misdaden geworden; eene school, welke leerlingen vormt, die men daarna op de banken van de hoven van assises door hunne taal hoort te bevestigen, wat zij reeds door hunne daden toonden, d. i. het diepe verval van hun verstandelijk vermogen, zoo wel als het diep bederf van hunne zielen.»

De minister heeft ver van zich afgeweerd de beschuldiging, dat men den moorddadigen aanslag van den 28sten Julij zocht te baat te nemen, om een willekeurig bestuur te vestigen, en betoogd, dat de voorgedragene wet tot behoud der maatschappelijke orde volstrekt noodzakelijk was dat zij alleen strekte, om den Koning en de constitutionnele monarchie te beveiligen; terwijl overigens de beoordeeling van de ministers en der verrigtingen van het bewind even vrij bleef als voorheen.

De rede des ministers schijnt veel indruk gemaakt te hebben.

— De jongste tijdingen uit Madrid zijn van den 18den dezer. De rust is niet op nieuw gestoord geworden en de regering neemt maatregelen om de orde te handhaven. De stedelijke militie wordt ontwapend om op nieuw georganiseerd te worden. Er zal een militair geregtshof opgerigt worden, om de schuldigen aan het jongste oproer te oordeelen. Ten aanzien der drukpers zullen nadere maatregelen genomen worden. Alle zamenscholingen op openbare plaatsen of op straat zullen door de gewapende magt verstrooid worden. Niemand, ten zij tot de gewapende magt behoorende, mag in het openbaar met wapenen verschijnen Kreten van wraak of partijzucht mogen niet meer aangeheven worden

De Koningin heeft de deputatie van de stedelijke militie, welke haar de voorstellen of liever de eischen van de oproerigen bende kwam overbrengen, bestaande uit 2 kapiteins en 8 luitenants, dadelijk laten gevangen zetten. Het garnizoen van Madrid is versterkt geworden.

'sGRAVENHAGE, den 26sten Augustus.

Den 23sten Julij is Zr. Ms. oorlogsfregat *de Maas*, kap. *Arriens*, aan boord hebbende Z. K. H. prins *Willem Frederik Hendrik* der Nederlanden, derden zoon van Z. K. H. den prins *van Oranje*, voor het fort Amsterdam, op de rivier van Suriname, ten anker gekomen, waarna Z. K. H. de prins den volgenden dag, onder een algemeen *hoezee!* en het salueren van de fortresse Zeeland en van Zr. Ms. oorlogschepen, aldaar ter reede liggende, te Paramaribo aan den wal gestapt, en aan den steenen trap ontvangen is door Z. Exc. den gouverneur *van Heeckeren*, den kommandant van Zr. Ms. oorlogschepen *Buijs*, den kolonialen raad en de hooge officieren, allen in volle uniform, terwijl ook de schutterij en militairen zich onder de wapens bevonden. Ook een der zonen van Z. Exc. den gouverneur was met denzelfden bodem uit Nederland terug gekeerd. — Zr. Ms. oorlogsbrik *de Snelheid*, luit. *H. Ferguson*, is den 26sten aldaar aangekomen.

# Mengelwerk.

## Het schrikbewind te Barcelona.

Gedurende de regering der eerste IZABELLA (1504), en wel sedert haar huwelijk met FERDINAND, kwam eindelijk in *Spanje* eene orde van zaken tot stand, die door gestrenge wetten naar eisch werd gehandhaafd. Aan de eene zijde van kardinalen en bisschoppen, aan de andere van hertogen en graven omgeven, die allen van hare wenken vlogen, oefende zij een volkomen gezag uit over een regtgeloovig Koningrijk. Wat in *Spanje* door de eerste IZABELLA, haren gemaal, den sluwen FERDINAND, en haren vertrouwden raadgever, den grooten XIMENEZ, met inspanning van alle krachten werd daargesteld, werd langzaamerhand ondermijnd, en, eindelijk, na 330 jaren, gedurende de regering der tweede IZABELLA, de onmondige, die geenen XIMENEZ tot raadsman heeft, en geenen FERDINAND de hand biedt, op eens den bodem ingeslagen; niet zoo zeer door den voortdurenden Carlistischen burgeroorlog, als wel door den revolutionairen geest, die zich in de tweede stad des Koningrijks, het handelrijke, in beschaving het meest voortgegane en door deszelfs ligging aan de zee boven de hoofdstad zoo bijzonder begunstigde *Barcelona* onlangs zoo allergeweldadigst heeft doen kennen; een geest, wier ongunstheid-barende uitbreiding, ook reeds in de zetelplaats des gouvernements, het groote *Madrid*, zijne takken heeft, en zich welligt nog verder zal uitbreiden, indien geen veelvermogende hand deszelfs aanwas te keer gaat en eener verwarring van begrippen paal en perk stelt, wier gevolgen niet te berekenen zijn.

Niet *Navarra* alleen en de Baskische provinciën hadden in vroeger dagen privilegiën; ook in *Arragon* en *Katalonië* was de koninklijke magt geruimen tijd beperkt; zij hadden hunne cortes, waarin de zoogenoemde *Justicia*, met groot gezag, den voorzittersstoel bekleede. Het eerste misbruik van gezag had plaats in 1591, toen PHILIPS II den opstand der stad *Saragossa* strafte. De voorzitter en meerdere grooten boetten hunnen ijver voor de privilegiën met hun leven. Onder PHILIPS IV (1640) werd eene nieuwe belasting uitgeschreven; ook moesten er 6,000 Cataloniers, ter aanvulling van het leger, naar *Italië* gezonden worden. Dit misbruik van gezag deed van dáár twee afgevaardigden naar *Madrid* vertrekken, om schikkingen voor te slaan; maar vergeefs! de afgevaardigden werden er behandeld als de Nederlandsche, toen deze om het intrekken der bloedplakkaten kwamen smeeken. Op het eerste berigt, dat de Catalonische afgevaardigden te *Madrid* waren gevangen gezet, brak te *Barcelona* en in het geheele rijk een opstand uit, die twaalf jaren duurde.

De Katalonische opstands-oorlog werd in 1652 door 's Konings natuurlijken zoon, don JUAN D'AUSTRIA, geëindigd met de verovering van *Barcelona*, eene koninklijke amnestie en de herstelling deze oude privilegiën. Zoo bleef het tot aan 1707, toen PHILIPS V, de eerste Bourbon op de spaanschen troon, in het midden der verwarring en wisselvalligheden van den successie-oorlog, zich de gelegenheid ten nutte maakte, om de laatste sporen van constitutionele vrijheid te vernietigen. *Arragon* en *Katalonie* hadden partij gekozen voor den pretendent KAREL VAN OOSTENRYK; daarvoor moesten zij gestraft worden. De Fransche schrijver SAINT-SIMON verhaalt, met de hem eigene naïviteit, hoe dit plaats vond. Eerst vergelijkt hij de willekeurige heerschappij in *Kastilië* met het beperkte gezag in *Arragon* en *Katalonië*, waar de Koning geen privilegie mag schenden. « De landsvergadering — zoo gaat hij voort — schrijft de belasting uit, verzet zich tegen alle nieuwigheden, en laat geene koninklijke ordonnantie zonder hare goedkeuring ten uitvoer leggen. Het opper-geregtshof te *Saragossa* staat op den zelfden trap van onderscheiding als de raad van *Kastilië*; maar de voorzitter van het eerste heeft oneindig meer aanzien; hij voert den titel van *Justicia*, als ware de geregtigheid bij hem hoofdzakelijk berustende. Hij zit ook voor bij de cortes. Wanneer een nieuwe Koning den troon beklimt, moet hij zijnen eed in handen van den *Justicia* afleggen, die bij deze plegtigheid, met luider stemme, het volgende formulier uitspreekt: « Wij, die zoo veel waard zijn als gij, nemen u tot Koning aan, op voorwaarde, dat gij onze regten zult eerbiedigen; zoo niet, niet!" Een fraai compliment voor een gekroond hoofd — zegt SAINT-SIMON. Wat echter nog meer opmerking verdient, is, dat zij in *Arragon* woord gehouden hebben, zoo lang zij konden, en dit hebben zij geruimen tijd getoond. Van daar, dat *Arragon* en *Katalonië* zoo vaak in oorlog waren met hunne Koningen, tot dat eindelijk PHILIPS V zijn kans schoon zag, om aan dezen staat van zaken, door een *coup-d'état*, een einde te maken. Hij hief de ambtsbetrekking van den hem zoo lastigen *Justicia* op; schaftte de landsvergadering af; verklaarde alle privilegiën vervallen; vernietigde alle wetten; veranderde de opperste regtbank en bragt *Arragon*, *Katalonie* en *Valencia* op denzelfden voet van regeringsbestuur als *Kastilië*. Dit was een groote, belangrijke slag, waardoor de provinciën in vertwijfeling en woede geraakten. Zij beproefden het onmogelijke, om hun juk te verligten; maar de Koning bleef onverzettelijk in zijnen wil [illegible]

Deze terugblik op *Katalonië's* [illegible] geeft ons een [illegible] der vorige en in den aanvang [illegible] dat gewest zoo deerlijk teisterden.

Het Barcelonische dagblad: *el Vapor*, dat tot hoofdvignet eene stoomboot gekozen had, als zinnebeeld eener snelle nieuwsmededeeling, werd, vóór het uitbarsten der onlusten, in den geest van het Spaansche *Juste milieu* geschreven; ja zelfs beweerde men, dat het eene doctrinaire kleur had aangenomen, hetwelk velen voor gevaarlijk hielden. Zoodra nu het tot oproer gebragte volk de stoombootfabriek van BONAPLATA verwoest had, oordeelde de redactie van [illegible] het veiliger, gezegd vignet weggelaten. Het eerste nommer na [illegible], den dag, waarop de onlusten begonnen zijn, verscheen den zesden Augustus; want zetters en drukkers hadden mede deel genomen aan den volksopstand.

De opstand werd eerst algemeen, toen de generaal BASSA wilde beproeven, om den bewoners van *Barcelona* schrik aan te jagen door het laten oprukken der gewapende magt. Zij hadden stellig voorgenomen zich van alle buitensporigheden te zullen onthouden en de rust der stad te handhaven, zoolang geen krijgs-

bevelhebber hun wetten kwam voorschrijven. Dit gebeurde, en het schrikttooneel nam dadelijk een aanvang. Zoodra men vernam, dat BASSA met zijne troepen oprukte, zag men elk oogenblik het luiden der alarmklok te gemoet. BASSA kwam, en reed, zonder eskorte, door de straten, als wilde hij aan de woede der inwoners heldhaftig het hoofd bieden. Maar nu, was de zaak ook spoedig beslist. Het volk liep te wapen; de urbano's schaarden zich in gelederen, en eer de generaal op de hulp zijner troepen kon rekenen, was hij reeds omringd van gewapende burgers. Vergeefs stamelen zijne lippen: « leve de vrijheid! » Vergeefs bidt hij om lijfsgenade; — BASSA valt als een offer der volkswoede; zijn lijk wordt langs de straten gesleept en daarna der vlammen ter prooi gegeven. — Inmiddels worden ook de registers en papieren der politie en der prefectuur, en alle belastingkantoren verbrand, terwijl het huisraad van het paleis, waar zich de vaan der royalistische vrijwilligers bevond, en juist daarom den toorn des volks nog meer deed ontvlammen, almede een offer des vuurs werd. Tot laat in den nacht trokken talrijke benden gewapende burgers door de straten, onder het gedurig aanheffen der kreten: « Weg met de tijrannen! » De orde werd echter hersteld, maar men kon het niet beletten, dat de stoombootfabrijk van BONAPLATA almede eene prooi der vlammen werd. — Voor het overige heerschte eene uitbundige vrolijkheid in de stad. Het muzijk-corps van het garnisoen en dat der Urbanos vergezelden eene ontelbare volksmenigte, die allerhande patriotsche liederen zong; en deze algemeene volksongeregeldheden waren (zoo schrijft men) het gevolg van een misbruik van magt, waaraan het Spaansche gouvernement zich, bij herhaling, schuldig maakte. De Catalonièrs zijn wel niet tegen, dat men langzamerhand, op doeltreffende wijze, hervormingen tot stand brengt; maar zij willen zulks in geenen gevalle langs den weg van overheersohend gezag. Wettige vrijheid eerbiedigen zij van ganscher harten; maar zij dulden geene mannen aan het roer van staat, die inbreuk trachten te maken op het Katalonische volksvertegenwoordigende regeringsstelsel. Honigzoete redenen en trouwbeloften gelden in Katalonië niet meer. Het masker der overheersching-zucht is gevallen. Wee dengenen, die het op nieuw, ten dekmantel zijner aanmagtigende gezagsoefening, in Katalonië tracht te bezigen."

De tijd, die alle staatkundige raadselen oplost, zal ons doen zien, wat uit den Spaanschen chaos en voor *Spanje* zelve en voor alle, op constitutien gegrondveste, rijken, onmiddellijk kan en moet voortvloeijen!

## De regtsdag van den Leeuw.

*(naar het Duitsch van S. Zirndorfer.)*

De Koning der dieren hield eens geregt, onder eenen grooten eikenboom in het woud, waar hem onderscheidene *menschen*, als aangeklaagden, werden voorgesteld, over welke hij regt zou spreken. Deze *menschen* werden van verschillende misdaden tegen de *menschheid* en de *natuur* beschuldigd. De Leeuw liet den één' na den ander' vóór zich brengen. De Olifant was deurwaarder van de rol en volbragt, in die betrekking, den wil van den opperregter. Toen de eerste beschuldigde vóórtrad, vroeg de Leeuw: « Wat heeft deze beschuldigde gedaan? »

*De Olifant.* Koning der dieren! Hij heeft zich aan den grootsten ondank schuldig gemaakt. Vijftien jaren lang had hij een poedelhond, die hem alle bewijzen van trouw en dankbaarheid gaf; maar hij beloonde die trouw en dankbaarheid op de schandelijkste wijze. Toen de poedel, eindelijk, door hoogen ouderdom, blind en doof geworden was, liet de eigenaar hem, met een' steen om den hals, in het water smijten.

*De Leeuw.* Ik heb een' mensch gekend, die zijnen braafsten knecht, van wien hij dertig jaren lang trouw en eerlijk gediend werd, in zijnen ouderdom verstiet en ten huize uitjoeg, zoo dat de ongelukkige, in ellende en armoede, op stroo stierf. Als de mensch dusdanig met zijn' evennaasten handelt, wat kan dan een redeloos dier verwachten?! — Breng dezen mensch weg; zijne misdaad ontstond uit gebrek aan gevoel.

Eu nu trad de tweede beschuldigde te voorschijn.

*De Leeuw.* Wat heeft deze misdreven?

*De Olifant.* Deze man is een slager, en bragt vele dieren om het leven.

*De Leeuw.* Waarom deedt gij dit?

*De Slager.* Het was mijn beroep. Ik moest er den kost meê verdienen.

*De Leeuw.* Goed! gij hebt ook menschen-slagters onder u. Laat de *dierenslagters* leven! Maar laat ze bij dezen vermaand en ongestraft niet onder eerstgenoemden!

*De Olifant.* Hier is een misdadiger, die de dier-beenderen ontheiligt, en er handvatsels voor zijdgeweren van maakt.

*De Leeuw.* Gij hebt, inderdaad, zonderlinge kunst-uitvindingen, gij menschen! Waarom doet gij dit?

*De Beklaagde.* Om mijn brood te verdienen.

*De Leeuw.* Zoo voedt zich de één ten kosten van den ander' onder u, menschen-kinderen! Maar waarom bedient gij u van dier-beenderen? Zijn er geen menschen-beenderen genoeg voorhanden in de knekelhuizen, die veel harder zijn en oneindig beter geschikt, om handvatsels voor zijdgeweren van te maken? Ga heen; beproef dit, en kom dan weder.

*De Olifant.* Koning der dieren? De delinquent, die thans vóór u staat, is een nettenbreijer; hij wordt beschuldigd, met de jagers in verbindtenis te staan, en het vogelenheer onophoudelijk strikken te spannen.

*De Leeuw.* Dat is inderdaad oneedl. Volgens de dierlijke wetten, zou hij de straf des doods verdiend hebben; maar, die mensch moet ik hem naar menschelijke wetten beoordeelen, en volgens deze is hij geenszins misdadig. Brei intusschen uwe netten voortaan alleen om dieren te vangen. Vogels zijn er in overvloed. Maar zorg, dat gij nooit de eerlijkheid of de onschuld in het net vangt.

*De Olifant.* Hier is een kok, opperregter! die een aantal dieren om het leven gebragt en tot *hachis* gemaakt heeft.

*De Leeuw.* Ongelukkige! waarom zijt gij geen krijgsman geworden, die het regt hebben, om duizende menschen in de pan te hakken? Dan had de wereld u met eerlauweren gekroond, en u een' held, een' dapper' held genoemd. — Laat hem los, en geef hem de geschiedenis van NAPOLEON te lezen, opdat hij leere, hoe men eene halve menschenwereld tot *hachis* kan maken. Misschien wordt er dan nog iets groots van hem. Ga, moorddadige kippen-, kalkoenen-, duiven- en faizanten-vernietiger! neem dienst onder de hedendaagsche revolutionaire propaganfisten, en beproef of het u kan gelukken eenige landen tot ragout te maken, of door helsche werktuigen eenige honderde menschenlevens weg te maaijen; want er zijn waarachtig te veel redelijke dieren op de wereld, die één benijdt den ander het dagelijksch brood.

*De Olifant.* Hier zijn nog eenige misdadigen, Vorst! Deze, onder anderen, is een boekbinder; hij wordt beschuldigd, dat hij te veel leder van dieren-vellen verbruikt.

*De Leeuw.* Foei! Gij zijt immers een letterkundig beroerend wezen; wat hebt gij met de huiden van dieren te maken?

*De Boekbinder.* Ik bind de voortbrengselen van den geest bijeen, en bezig daartoe leder.

*De Leeuw.* Hoe! de werken van een' CICERO in ezels-of varkensleder?! *O tijden, o zeden!* Dat is heiligschennis. In goud moet gij zijne geschriften en die van andere vernuften binden, maar niet in leder. Dat moet afgeschaft worden. Ik wil u een' raad geven. Tracht altijd den band van een boek aan deszelfs innerlijke waarde gelijk te maken. Recensenten, b. v., behooren in varkens- of bokkenleder, soms ook in ezels-vel gebonden te worden. Doch, neen! ook dit dan zou het geheele geslacht dezer drie dier-soorten uitgeroeid worden: want er zijn meer recensenten dan werken. Bind dus maar toe, het zal toch voor sommige auteurs wel hetzelfde zijn, in welk kleed zij verschijnen; en of gij bij het inbinden soms een blad of wat aaneen plakt, zegt ook niets; want dikwijls worden in de meeste boekverzamelingen de boeken op de planken zeer net gerangschikt zonder gelezen te worden.

*De Olifant.* Deze mensch wordt van verscheidene wanbedrijven beschuldigd. Hij verminkt onder anderen de paarden, door hun den staart af te snijden en de mopshondjes met hun die ooren af te knippen.

*De Leeuw.* Hebt gij dat gedaan?

*De Beklaagde.* Ja; ik vind door de kunst mijn bestaan.

*De Leeuw.* Wat onteeren de menschen toch de kunsten, daar zij het verminken van dieren zelfs eene kunst noemen. Volgens de menschelijke wetten zijt gij onschuldig, daar zelfs onder de menschen menschen zijn, die het geslacht vorstelijk soms deerlijk verminken. Ik spreek u vrij; keer weder naar uwe natuurgenooten en zeg hun, dat de dieren niet met hunne begrippen over kunst en kunstzin overeenstemmen. — Maar wie zijt gij, oude, die zoo nuchteren kijkt?

*De Beklaagde.* Ik ben een pennenbereider; de ganzen hebben mij bij u aangeklaagd.

*De Leeuw.* De ganzen? — Ga vrij met uwen handel voort. Daar de ganzen niet kunnen schrijven, hebben zij ook wel eenige pennen te missen. Doch neen! misschien dwaal ik. Ga heen, bode, en verneem of de ganzen werkelijk nimmer schrijven; want tegenwoordig schrijft toch iedereen, zelfs de ezels, en ik lees nu en dan dingen, die al ree kenmerk hebben dat zij door ganzen geschreven zijn. Ga, en kom spoedig weder, om mij hiervan berigt te geven. — En wat heeft gindsche man uitgerigt.

*De Beklaagde.* Grootmagtige Leeuw! de visschen zijn mijne beschuldigers.

*De Leeuw.* Zijt gij ook een kunstenaar? waarom doodt gij, menschen, al wat op aarde, in de lucht en in het water is? Ik ken geen verslindender dier dan de mensch. Ga, en zeg aan de visschen, dat de Leeuw hun doet weten, dat voortaan geen dier voor de vervolgingen der menschen meer veilig is.

Onder nog andere beschuldigers verscheen nu ook de herten, die zich beklaagden, dat het onder de menschen, en wel bijzonder onder getrouwde heeren, mode geworden was, om zich van een hoofd-versiersel te bedienen, dat de natuur aan de herten had toegekend. — Hebben de dus versierde mannen zich daarover beklaagd? — vroeg de Leeuw. — Neen! — was het antwoord. — Wel nu, dan behoort het waarschijnlijk tot den *bon ton* en daartegen valt niets te zeggen. De galante onschuldigen werden ontslagen en de zitting werd voor ditmaal opgeheven.

## Waterhoogte te Arnhem.

Den 27 Aug. 1 El 1 Palm 0 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 0 D.
Den 28 Aug. 1 El 0 Palm 8 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 2 D.

Heden morgen beviel zeer voorspoedig van een welgeschapen DOCHTERTJE, HENDRINA SPEIJERS, geliefde Gade van

WALBURG, den 28sten Augustus 1835. G. OP HARTOG.

Te BRUMMEN is op den 23sten Augustus 1835 overleden de Hoog Wel Geboren Vrouwe C. M. C. L. KENT-HOLT, tot bittere droefheid van haren geliefden Echtgenoot Mr. F. DE MAN, Notaris aldaar, en hare beide Zonen, in den ouderdom van 65 jaar, na een langdurig en allergmartelijkst lijden van vele jaren.

BURGEMEESTER EN ASSESSOREN der Gemeente ERMELO zullen, onder nadere approbatie van de Heeren Gedeputeerde Staten der Provincie *Gelderland*, op Donderdag den 3den September 1835, des middags ten 12 ure, ten huize van H. VAN VELDHUYZEN, te *Ermelo*, in het openbaar aanbesteden:

« Het doen van eenige HERSTELLINGEN, AAN DEN TOREN, te *Ermelo*, benevens de LEVERING der daartoe benoodigde MATERIALEN.

De conditien en het bestek zullen ter lezing liggen in de Herberg van *R. van VELDHUIZEN*, te *Ermelo*, van heden af, en de aanwijzing zal *in loco* geschieden op den dag der aanbesteding, des morgens tusschen 9 en 12 ure.

*Nunspeet*, den 18den Augustus 1835.

Burgemeester en Assessoren voornoemd,
C. L. VITRINGA,
Namens dezelve:
E. J. VAN BRONKHORST.

---

† † † KERKVOOGD en NOTABELEN der Hervormde Gemeente van *ELDEN*, zijn voornemens, op Donderdag den 3den September 1835, des morgens ten elf ure, ten huize van *A. A. NICLOU* in *de Zwaan*, te *Elden*, aantebesteden:

HET REPAREREN EN VERNIEUWEN VAN DEN KERKTOREN, te *Elden*.

Zullende het bestek en de voorwaarden, van heden af aan, tot den dag van aanbesteding, bij *A. A. NICLOU* voornoemd, ter lezing liggen.

---

† † † HET ARNHEMSCHE DEPARTEMENT DER MAATSCHAPPIJ: *tot Nut van 't Algemeen* besloten hebbende, dat er van wege hetzelve ONDERWIJS zal gegeven worden in de PROEFONDERVINDELIJKE NATUURKUNDE, *ingerigt ten nutte van het Maatschappelijk leven;* zoo worden degenen, die van dat onderwijs verlangen gebruik te maken, uitgenoodigd, zich, van heden tot 15 September e. k., aan te melden bij een der leden van de daartoe benoemde commissie, zijnde de Heeren *N. van CALLEGOED, G. van der KAA, W. KNOOPS, S. D. WYCKERHELD BISDOM*, en Dr. *S. P. SCHELTEMA*, bij welke ook nadere inlichtingen te bekomen zijn.

---

§ † § « Men verlangt ten spoedigste voor twee Dames, binnenshuis, bij fatsoenlijke lieden, TWEE « DRIE KAMERS, voorzien van kleeden of « geheel ongemeubileerd, MET of ZONDER KOST en behoorlijke « bediening, tegen 1o. November aanstaande, voor een geheel jaar, « in een Dorp, vrij van overstrooming, omstreeks *Zutphen* of *Arn*« *hem*, bij voorkeur te *Velp*. »

« Adres, ten spoedigste, onder Letter G., bij den Uitgever van « deze Courant; brieven franco.

---

§ § § Men verlangt IEMAND VAN DEN BURGERSTAND ten platte lande, liefst uit *Overijssel* of *Gelderland*, ongehuwd en van de Gereformeerde Godsdienst, die noodige bekwaamheden, ervaring, en, zooveel nodig, administrative kundigheden bezittende, om, tegen inwoning, kost, en een betamelijk salaris, als OPZIGTER op een uitgestrekt LANDGOED in *Gelderland* geplaatst te worden. Men gelieve zich, met vrachtvrije brieven, waarin vermelding van betrekking en vroegere bezigheden, te adresseeren bij de Heeren *M. WESTERMAN en ZOON*, Boekhandelaars te *Amsterdam*, in de Kalverstraat No. 198, onder Lett. A. B.

---

## Uit de hand te koop.

Een zeer fraaije REIS-CALÈCHE, ook geschikt voor Stads gebruik, benevens een ZOMER-WAGENTJE beide Brusselsch maaksel. Nader te bevragen bij *van OOSTENDORP*, in de Molenstraat, te *Nijmegen*, Brieven franco.

---

† § † De ondergeteekende heeft het genoegen zich aan te bevelen tot het waarnemen van Commissien in het maken van TEEKENINGEN, BESTEKKEN en BEGROOTINGEN, voor alle soorten van GEBOUWEN en SLUIS-WERKEN: als mede in het geven van ONDERWIJS aan Jongelingen, in *Huis- en Water-Bouw-Kunde*, *Fortificatie-Werken* en *Situatie Teekenen*, dienende tot opwerken van *Landkaarten* etc: Hij belooft zijne begunstigers en leerlingen eene civiele bediening en goede instructie, en verzoekt zijne Stadgenooten hem met opgenoemde Werkzaamheden en Onderwijs te willen begunstigen.

J. F. CREUTZBURG.
Koornstraat bij het St. Jans Binnensingel No. 329.

---

§ § § De houder der COUPON, No. 13417, voor het jaar 1834, groot *f* 5, ten laste van het *Amortisatie-Syndicaat*, kan daarvoor betaling erlangen bij den Drukker dezer.

---

## Koninklijke Nederlandsche *Cirque Olympique.*

Met gunstige toestemming der Edel Achtbare Regering der Stad *Arnhem*, zal het gezelschap KUNSTRIJDERS en RIJDERESSEN, onder directie van den Heer *F. BLONDIN*, gedurende de tegenwoordige Kermis, dagelijks, te beginnen op Zaturdag, den 29sten Augustus, des avonds ten half 8 ure, in de Groote Tent, bij de Walstraat, proeven van deszelfs bedrevenheid in het afrigten en berijden van Paarden geven. — Het gezelschap, sedert deszelfs laatste verblijf alhier, zoodanig in personeel vermeerderd en verbeterd, dat de Directeur zich meent te mogen beroemen, dat er nergens ooit zulk een goed geheel is aangeboden geworden.

---

## *In de nieuwe Tent, op de St. Jans-Plaats*,

Zal, gedurende de Arnhemsche Kermis, een Natuurwonder te zien zijn, zijnde een man, *Scapiglione* genaamd (uit *Tanger* in *Afrika* geboortig), wiens hoofd begroeid is met een VEERKRACHTIG, REKBAAR HAAR, hetwelk zich in eenen kring, als de stralen der zon, om zijn hoofd uitstrekt, en een omtrek van 54 duim heeft. Hij spreekt de Fransche, Italiaansche en Duitsche talen, en zal, door het zingen van verscheiden Italiaansche ari's, begeleid door een wel bezet orchest, bewijzen dat zijne lieflijke stem aan den overheerlijken bouw van zijn ligchaam evenaart.

De vertooningen zullen op Zaturdag den 29sten Augustus beginnen, en de Tent van des avonds 5 tot 11 uren geopend zijn. — De Tent is netjes en elegant gedecoreerd en tegen alle weer bestand.

V. PERESSINOTTI

---

† † † *J. L. JACOBS*, bij de Velperpoort te *Arnhem*, heeft deze week de nieuwste Modellen Bronzen en andere TAFEL en HANGLAMPEN en LUSTERS, benevens vele nieuwe artikelen, ontvangen, welke een en ander tot Fabrieks- prijs verkrijgbaar [illegible] Lampen wordt ingesteld [illegible]

---

## BOURICIUS,

## Algemeene Postwagen-Diensten.

De Hoofd Administratie maakt bekend, dat, met den 1sten September e. k., van al de kantoren der onderneming direct plaats genomen zal kunnen worden langs den regter Rijn-oever tot *Dusseldorf* en naar alle tusschen deze Stad en *Emmerik* gelegene plaatsen, even zoo als dit tot dus verre slechts tot *Emmerik* plaats vond.

Daardoor is aan die reizigers, welke met de Diligence dezer onderneming te *Arnhem* aankomen, mits dat die van doorgaande plaatsbewijzen voorzien zijn, tot *Dusseldorf* toe, den voorrang verzekerd boven alle anderen, welke op Koninklijk-Nederlandsch of op Koninklijk-Pruissisch grondgebied opstijgen.

Voorts, dat het vertrek van den Snelpost van *Arnhem* des morgens ten 8 ure, in plaats van ten 7 ure, zal plaats hebben, waardoor het langwillig oponthoud te *Emmerik* is afgesneden; en, eindelijk, dat, in aanmerking genomen de ijver, waarmede thans de Chaussé langs den regter Rijn-oever op het Pruissische grondgebied wordt in orde gebragt, de aankomst van den Snelpost van *Arnhem* achtervolgelijk aanmerkelijk zal worden vervroegd.

De aansluitende diensten vertrekken van *Amsterdam* den avonds ten 6½ ure; van *Rotterdam* en van *'s Gravenhage* des avonds ten 4 ure; van *Utrecht* des avonds ten 11 ure.

*Arnhem*, den 27sten Augustus 1835.

De Ondernemer en Hoofd-Administrateur,
BOURICIUS.

---

## BOURICIUS,

## Algemeene Postwagen-Diensten.

Als een gevolg der latere aankomst van den Koninklijk Pruissischen Snelpost van *Dusseldorf* langs den regter Rijn-oever te *Arnhem*, zijn mogelijk geworden de suppressien van de vertrekken, des middags ten 2 ure 30 minuten, tot *Zutphen*, en van *Zutphen*, des middags ten 4 ure naar *Arnhem*, die dan ook den 1sten September e. k. zal ophouden te bestaan.

De dienst van *Eindhoven* enz. naar *Zwolle* zal dus wederom des namiddags ten 4 uren van *Arnhem* afgaan, en te *Dieren* zal daarvan uitgaan de dienst naar *Doesborgh*, *Doetinchem*, *Terborg*, *Genderingen* en *Dinxperlo*, tot welke laatstgenoemde plaatsen die op hetzelfde tijdstip voortgezet worden zal.

Voorts zullen daaruit volgen de navolgende uursveranderingen, waartoe de vereischte autoriteiten geprovoceerd zijn, als:

1o. *Van Arnhem naar Utrecht*, *Rotterdam* en *Amsterdam*, des middags ten 3 ure, in de plaats van ten 2¼ ure.

2o. *Van Utrecht naar Rotterdam*, des avonds ten 9 ure 30 minuten, in plaats van ten 8 ure 30 minuten.

3o. *Van Arnhem naar Deventer*, *Zwolle*, *Groningen* en *Leeuwarden*, des middags ten 4 ure, in plaats van des middags ten 2 ure 30 minuten.

4o. *Van Zwolle naar Groningen* en *Leeuwarden*, te middernacht, in plaats van ten 11 ure 30 minuten s'avonds, en

5o. *Van Zwolle naar Arnhem*, des morgens ten 7 ure 30 minuten, in plaats van ten 6 ure 30 minuten [illegible] ming door [illegible] de Suppressie van eene dienst [illegible] *Arnhem* [illegible]

*Arnhem*, den 27sten Augustus 1835.

De Ondernemer en Hoofd-Administrateur,
BOURICIUS.

---

† † † Bij den Boekhandelaar *NIJHOFF*, te *Arnhem* is gedrukt en verkrijgbaar gesteld: [illegible] IJZEREN SPOORWEGEN *in het Noorden van* [illegible] een vlugschrift handelende over een ontwerp tot daarstelling van [illegible] Spoorweg tusschen *Amsterdam* en *Munster*. Prijs 30 centen. — Bij denzelven wordt ingeteekend op eene nieuwe en verbeterde uitgaaf van de *Dictionnaire de l'Academie Française*, welke bestaan zal uit twee deelen in Gr. 8o., voor den geringen prijs *f* 16-15.

---

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.